

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Základní škola Praha 9- Letňany, Tupolevova 525

Adresa: Tupolevova 525, 199 00 Praha 9 - Letňany

Identifikátor školy: 600 040 399

Zřizovatel: Městské části Praha 9 - Letňany, Bechyňská 639, 199 00 Praha 9

Školský úřad Praha 9, Novoborská 372, 190 00 Praha 9

Termín konání inspekce: 19. - 21. září 2000

Čj.	014 70/00-2181
Signatura	oa9zu102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola sdružuje základní školu, předškolní zařízení, školní družinu a školní jídelnu. Výuka v 1. - 9. ročníku probíhá podle výchovně vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 847/96-2. Žáci některých tříd 3 - 9. ročníku se učí dle učebního dokumentu Základní škola s rozšířenou výukou jazyků č.j. 16 333/96-22-210. Ve škole je celkem 328 žáků v 15 třídách, což je vzhledem k určené kapacitě školy 360 žáků přiměřený počet. V předškolním zařízení je kapacita 27 dětí, v současné době je zapsaných 19 dětí, ve věku od čtyř do sedmi let.

Škola je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou.

Hodnocení kvality vzdělávání

V rámci inspekční činnosti byla sledována kvalita vzdělávání **v předškolním zařízení, na 1. stupni, v přírodopisných předmětech a v praktických činnostech** na 2. stupni.

Předškolní zařízení

Hlavní úkoly vzdělávací činnosti jsou rámcově zakotveny v ročním plánu předškolního zařízení, vytvořeném pověřenou učitelkou. Pozornost je v plánu věnována přípravě dětí na vstup do základní školy a na rozvíjení jazykové, výtvarné a pracovní výchovy. Úkoly vzdělávací činnosti jsou vybírány z časově tematických plánů pro věkovou skupinu dětí 5 -6 letých. V rámci týdenního programu se sleduje střídání jednotlivých výchovných složek. Pro vlastní práci učitelky využívají i dalších metodických materiálů (Kurikulum doc. Opravilové, publikace Šimon půjde do školy). Vlastní plány s diferencováním úkolů pro věkově heterogenní skupinu dětí učitelky nevytvářejí.

Nad rámec základního programu předškolní zařízení dětem nabízí aktivity vedené učitelkami, rozvíjející jejich talenty (seznamování s výukou anglického jazyka, seznamování se základy výuky hry na zobcovou flétnu a cvičení dětí v tělocvičně).

V příloze ročního plánu je výčet akcí, které učitelky pro děti v průběhu školního roku organizují.

Vzdělávací činnost v předškolním zařízení zabezpečují dvě učitelky, z nichž jedna, s odbornou i pedagogickou způsobilostí, je zároveň předsedkyní předmětové komise pro předškolní výchovu a odpovídá řediteli za úroveň výchovně vzdělávací práce. Metodicky vede druhou učitelku s vysokoškolským vzděláním nepedagogického směru. Pro práci s dětmi předškolního věku tato učitelka požadovanou způsobilost nespĺňuje, což je v rozporu s vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997, o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Uvádění a metodické vedení není písemně zdokumentováno. Rozdělení služeb nezohledňuje souběžné působení učitelek v době řízených činností.

Provoz předškolního zařízení je situován v přízemí se samostatným vchodem. K realizování zvoleného programu byly vytvořeny velmi dobré prostorové podmínky. Třída i herna jsou zařízeny funkčním nábytkem a vybaveny množstvím hraček. Tepelné a světelné podmínky třídy s hernou jsou vyhovující. Zrekonstruované hygienické zařízení odpovídá současným požadavkům. Pro spontánní aktivity jsou vytvořeny hrací koutky. Z určeného rozpočtu učitelky průběžně hračky i pomůcky dokupují. Dětská knihovna, umístěná ve třídě, je dětem volně dostupná. Odborná knihovna, určená pro učitelky, je průběžně doplňována o nově vycházející publikace.

Skladba činností v průběhu dne je podřízena organizaci stravování. Těžiště vzdělávacích činností probíhá v dopoledních hodinách. S ohledem na individuální potřebu spánku je doba odpočinku krácena a děti ve zbývajícím čase si vybírají hry dle vlastní volby.

Část školní zahrady, určená pro pobyt dětí předškolního věku, je vybavena herními prvky. V průběhu celého roku je využívána zahrada pro relaxační a rekreační pobyt dětí.

Psychohygienické zásady jsou učitelkami dodržovány. Prostory určené pro pobyt dětí jsou dostatečně bezpečné a udržované v čistotě. V době konání inspekce byly řízené i spontánní činnosti v rovnováze. Děti mají prostor pro pohybové vyžití. Pitný režim je zajištěn, ale není dostatečně využíván.

Organizace vzdělávacích činností je vzhledem k přecházení dětí z přízemí do druhého patra do jídelny náročná. Z důvodu zajištění bezpečnosti dětí je problematické přenášení jídla učitelkou i dětmi přes jídelnu. Zvolená organizace není vhodná pro mladší děti. Starší děti jsou učitelkami vedeny k samostatnosti a dle svých schopností se podílejí na přípravě stolování.

Všechny děti byly aktivní při spontánních hrách, jejich chování bylo přirozené. Děti mají možnost si hru i hračku zvolit, zařazena byla i skupinová forma učení, do které se zapojila postupně většina dětí, což umožnilo učitelce věnovat se dětem individuálně. Učitelka měla o dětech přehled a pouze nenásilně zasahovala.

Při organizování řízených činností bylo využito převážně tradičních metod práce. Ranní pohybová chvílka sledovala uvolnění dětí a rozvíjení jejich pohybových dovedností. Učitelka většinu cviků předvíchovala a kontrolovala jejich provedení. Jednotlivé cviky nebyly diferencovány s ohledem k věku a schopnostem dětí. Hlavní řízená činnost po svačině byla promyšlená a předem připravená. Učitelka pro splnění úkolu zvolila frontální metodu, při které byla její role velmi dominantní, čímž byl dětem snížen prostor pro jejich přirozenou aktivitu a možnost sebeuplatnění.

Děti byly vedeny k samostatnosti v sebeobsluze, učitelka se ale málo zaměřovala na vytváření a upevňování hygienických návyků. Prostředí pro stolování (bez výzdoby) nevytváří podmínky pro rozvíjení společenských a kulturních návyků.

Učitelka nenásilnou formou dětem nabízela hračky a pomáhala jim při výběru her. Převážně kladného hodnocení bylo využito k povzbuzení dětí. Děti byly vedeny k hodnocení práce druhých, menší pozornost byla věnována rozvíjení sebehodnocení.

V průběhu spontánních činností měly děti prostor pro volné vyjadřování a rozvíjení aktivní slovní zásoby. Učitelka byla s dětmi v neustálém kontaktu. Při řízených činnostech převládal její verbální projev.

Předškolní zařízení přípravou dětí na plynulý přechod do základní školy plní hlavní úkol. Pro naplnění stanoveného programu má zařízení velmi dobré personální, prostorové i materiální podmínky. Podmínky psychohygienické jsou průměrné.

Plánování vzdělávací činnosti má dobrou úroveň. Organizace spontánních činností je na velmi dobré úrovni, řízené činnosti dosahují úrovně průměrné. Oblast motivace, hodnocení, komunikace i interakce byla hodnocena velmi dobře.

Vzhledem k tomu, že pozitiva jsou v rovnováze s negativy, je celková úroveň vzdělávací činnosti předškolního zařízení hodnocena jako průměrná.

1. stupeň

Výuka na prvním stupni probíhá podle zvolených výchovně vzdělávacích programů. Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídá schváleným učebním plánům. V době inspekce učitelky ještě neměly vypracované tematické plány (viz plánování). V hospitovaných hodinách byly výukové cíle reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu třídy a učebním osnovám.

Učitelky jsou informovány o žácích se specifickými poruchami učení a chování, zpracovávají pro ně individuální plány. Od letošního školního roku je pro tyto žáky zaveden kroužek - pomoc integrovaným dětem.

Z devíti třídních učitelek 1. stupně je plně kvalifikovaných sedm. Dvě učitelky nemají odbornou a pedagogickou způsobilost a tím nesplňují podmínky dané vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997, o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Rozšířená výuka anglického jazyka nesplňuje v personální oblasti podmínky odborné způsobilosti.

Výuka 1. a 2. ročníku a činnost školní družiny probíhá v oddělené části pavilonu, kde mají žáci k dispozici kromě svých kmenových tříd tři herny školní družiny, sportovní a relaxační zákoutí, která se využívala i při sledovaném vyučování. Učebny jsou vybaveny lavicemi pro jednoho žáka, vhodným nábytkem a koberci. Názorná a funkční výzdoba svědčí o snaze učitelek zpříjemnit školní prostředí. Na první pohled je patrné, že učitelky i vedení školy dělají vše proto, aby se zde děti mladšího školního věku cítily svobodně a dobře. Výukové i odpočinkové prostory jsou na vynikající úrovni. 3. až 5. ročník je umístěn v jiné části budovy. Prostory jsou čisté a vkusně upravené, ale nemají už tak komorní a domácký charakter. Učebny jsou strohé a o poznání hůře vyzdobené. Vybavení kabinetů základními didaktickými pomůckami, názorninami a audiovizuální technikou je dobré.

V jednotlivých předmětech 1. stupně žáci používají učebnice schválené MŠMT ČR od různých nakladatelství. Alternativní zdroje informací nebyly při sledované výuce využívány.

Psychohygienické zásady jsou dodržovány jak v oblasti tvorby rozvrhu školy, tak při využívání přestávek. Velkým pozitivem je třicetiminutová velká přestávka zaměřená na relaxaci, sportovní a tělovýchovné aktivity, která dává žákům žádoucí volnost pohybu. Mohou být v učebnách, hernách školní družiny, mohou jít do venkovního areálu či se pohybovat v prostorách školy. Všude je zajištěn pedagogický dozor. Pitný režim je dodržován, další nápoje a drobné pochutiny si lze zakoupit v obchodě ve vestibulu školy.

Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že žáci byli seznámeni s řádem školy, se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví.

Sledovaná výuka byla připravená, navazovala na předcházející učivo, učitelky si stanovily přiměřené výukové cíle. Jednotlivým a charakteristickým znakem větší části sledované výuky je lety ověřený frontální způsob práce. Neměnná stavba hodin, převážně opakovacích, se sestávala z řízeného rozhovoru, občas monologu učitelek, výkladu, práce s učebnicí, pracovním sešitem a ojedinele samostatnou prací žáků či vyvoláním k tabuli. Žáci předpokládali frekvenci a stálost těchto metod a tato monotónnost vedla k jejich nepozornosti a někdy i k nudě. Takto zvolený model vzdělávání vyhovuje především učitelům, méně už žákům. Citelně se snižuje jejich tvořivý přístup, participace na vyučování a efektivita vzdělávacího procesu. Celkově ve výuce převažoval verbalismus a stupňující se aktivita učitelů, pozornost a aktivita dětí úměrně tomu klesala. Chyběly pracovní postupy, které žáky vnitřně aktivují, provokují je ke spolupráci, nenechávají v klidu jejich přirozenou zvědavost a umožňují aplikovat dosavadní dětské zkušenosti a již získané dovednosti.

Menší část sledované výuky byla oživena využitím mezipředmětových souvislostí, častým střídáním zajímavých činností, vhodně řazenou relaxací, pokusem o improvizaci cvičení, sporadicky názornými pomůckami. Pouze jednou se objevila skupinová práce s promyšleným

využitím odborné a encyklopedické literatury.

Vnitřní diferenciaci podle individuálních schopností žáků nebyla ve výuce pozorována a to ani v případě dětí se specifickými poruchami učení.

Učitelky se snažily využívat v průběhu výuky vstupní a průběžné motivace, která se mnohdy s postupem času stávala stereotypní. Prostor k sebehodnocení a sebereflexi žáků nebyl vytvořen. Pokud učitelky prováděly hodnocení žáků, bylo až na výjimku pozitivní, ale málo adresné. Ve většině závěrečných částí hodin byli žáci pochváleni. Jejich jednání s žáky je laskavé, vlídné, trpělivé a přiměřené danému školnímu věku. Výjimku tvořil autoritativní vztah mezi učitelkou a žáky založený na absenci jakékoliv motivace a zbytečném upozorňování na nedostatky žáků.

Vyučující sledují a ověřují pochopení látky většinou rutinním způsobem. Otázky jsou převážně sugestivní nebo jsou formulovány tak, aby mohly být zodpovězeny jedním, dvěma slovy. Žákům není vytvořen prostor, aby kladli otázky sami, což omezuje možnosti rozvíjení jejich komunikativních dovedností. Frontální stavba hodin nepodporuje ani komunikaci mezi žáky navzájem. Učitelky od nich nevyžadují vysvětlování nebo aplikaci poznatků v širším kontextu. Chování žáků během vyučování bylo vzorné, ale na úkor aktivity a tvořivého pracovního ruchu. Zmíněné nedostatky se netýkají výuky založené na kooperativních způsobech práce.

Kvalita vzdělávání na 1. stupni je průměrná.

2. stupeň - přírodovědné předměty - přírodopis a chemie

Výuka probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, týdenní dotace vyučovacích hodin jsou u všech tříd dodrženy. Plánování výuky, stanovení dlouhodobého rozvržení učiva a řazení tematických celků v ročnících se realizuje při jednáních předmětových komisí. V návaznosti na ně si pedagogové připravují vlastní tematické plány. Většinou je tvoří rámcový přehled vyučovacích celků, doplněný časovým plánem. Členění učiva do jednotlivých vyučovacích hodin se řídí užívanými učebnicemi. Předmětové komise spojují předměty fyziku a chemii, pro přírodopis je komise samostatná.

Chemii vyučuje jedna pedagožka a přírodopis dva pedagogové s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Průběh vyučování a kvalita výuky jsou ovlivněny více jejich odlišným osobnostním přístupem než dosaženou odbornou způsobilostí.

Oba předměty se vyučují v kmenových učebnách se standardním vybavením, část hodin chemie probíhá v pracovně fyziky. Vybavení učeben je dobré, nábytek splňuje ergonomické parametry, ale audiovizuální technika není běžnou součástí všech tříd. V některých případech není estetický vzhled tříd dostatečně podnětný.

Kabinety obou předmětů jsou umístěny ve společné místnosti. Obsahují postačující počet tradičních pomůcek, laboratorního nádobí a chemikálií, audiovizuální techniky, dále příruční odbornou knihovnu, soubory trojrozměrných pomůcek, transparenty, diapozitivy a videofilmy. Ve škole jsou i odborné počítačové programy pro výuku přírodopisu. Při jejich využívání probíhá výuka v počítačové pracovně.

Fond učebnic ve sledovaných předmětech se průběžně inovuje. Používané učebnice s výjimkou učebnice chemie v IX. A, mají platnou doložku MŠMT ČR. Učebnice užívaná v IX. A byla v roce 1999 vyřazena ze seznamu schválených učebnic.

Úroveň jednotlivých hospitovaných hodin byla hodnocena jako velmi dobrá, dobrá nebo ještě vyhovující. Vyučování bylo připraveno a strukturováno, s jasným obsahem a cílem hodin. Vyučující používali především metodu řízeného rozhovoru, s promyšlenou posloupností navazujících otázek a problémů, vzbuzujících pozornost žáků a podporujících jejich aktivitu. Žáci projevovali přiměřený zájem a dobré znalosti. Náročnost a přiměřenost výuky vycházela

z jejich schopností, znalostí a dovedností. Při opakování učiva převažoval orientační způsob, v jednom případě nebylo opakování zařazeno a v jedné hodině proběhlo formou promyšlené skupinové práce. Výkladové části hodin vycházely ze znalostí žáků, z pozorování přírodních demonstračních pokusů a ze žákovských referátů. V jedné hodině byla výuka statická, s dlouhým užitím jediné metody - řízeného rozhovoru. Pouze jedenkrát byla užitá audiovizuální technika. Ve výuce chemie se objevovaly drobné metodické chyby při pokusech. Hlavním nedostatkem většiny hodin byla převaha činnosti pedagogů nad činností žáků, nedodržení časového plánu a absence hodnocení celkové práce žáků v hodině. Většinou chyběl prostor pro diskusi, samostatné vyhledávání informací žáky a výraznější shrnující i hodnotící závěr.

Účinnost úvodní i průběžné motivace ve vyučování závisela především na volbě a efektivním uplatnění didaktických metod, na schopnosti zaujmout žáky daným tématem i na komunikativních dovednostech jednotlivých učitelů. Motivačním prvkem většiny hodin byly promyšlené a dobře připravené otázky, žákovské referáty, ukázky přírodních a demonstračních pokusů. Výsledkem byla příznivá pracovní atmosféra a zájem žáků. Průběžné hodnocení znalostí žáků bylo objektivní a mělo většinou pozitivně motivační charakter.

Pedagogové měli k žákům pěkný vztah, který byl zřejmý i ze způsobu vzájemné komunikace a z příjemné atmosféry ve vyučování.

Kvalita vzdělávání v přírodopisu i v chemii je celkově hodnocena jako dobrá.

2. stupeň - praktické činnosti

Časová dotace předmětu je v souladu se vzdělávacím programem Základní škola. Výběr z osnov nabízených tematických celků se řídí podmínkami školy: jsou to pěstitelství, práce s technickými materiály, elektrotechnika kolem nás a svět práce. Pro koordinaci výuky pěstitelství, které vyučuje více pedagogů, je stanovena předmětová komise. Její hlavní náplní je koordinace prací ve skleníku a na školním pozemku. Vyučující připravují vlastní tematické plány. Z nich je patrné, že výuka je v souladu se specifickým cílem předmětu zaměřená převážně na tvorbu praktických dovedností. Při kontrole zápisů v třídních knihách z letošního a minulého školního roku a na základě sledované vyučovací hodiny bylo zjištěno částečné nerespektování platných učebních osnov v 9. ročníku. V tematickém celku "Svět práce" zařazuje vyučující odlišná témata a tím výuka v tomto ročníku částečně nespňuje základní učivo dané osnovami předmětu. Kontrola třídních knih školního roku 1999/2000 ukázala odchylku ve čtyřech vyučovacích hodinách (10%). Tím dochází k porušení §39 odst.1 zákona č. 29/1984 Sb., (školný zákon).

Praktické činnosti vyučují 4 pedagožky bez odborné způsobilosti. Dvě z nich vyučují tematické celky v souladu se svojí odborností- a to: vyučující fyziky elektrotechnické práce a vyučující přírodopisu pěstitelské práce. Dobrým prostorovým a materiálním zázemím pro výuku je školní dílna, skleník a pozemek s jezírkem. Problém neúměrně velkého pozemku vedení školy řeší postupnými dílčími změnami ve využití jednotlivých částí. Je to rozšíření sportoviště, okrasných a rekreačních ploch a zmenšením plochy pro pěstitelské práce.

Předmět se vyučuje ve skupinách s přiměřeným počtem žáků. Žáci vedou funkční sešity a mají platné učebnice. Ve sledované výuce pěstitelství se prováděly podzimní práce na školním pozemku a ve školní budově. Ostatní vyučovací hodiny byly úvodními hodinami předmětu ve školním roce, při kterých byli žáci seznamováni s náplní předmětu organizací vyučování a bezpečnostními pravidly. Přestože byla činnost žákyň na školním pozemku organizována v menších skupinách, průběh vyučování nebyl dobře promyšlený. Vyučující byla podstatnou část hodiny u malé skupiny žákyň, kterým přidělila práci na vzdáleném místě pozemku a většina ostatních plnila uložené úkoly bez jejího dozoru. Pro vlastní práci nezařadila žákyním

všechny potřebné pomůcky, tím nedocházelo k tvorbě správných návyků při osvojování dovedností. Žákyně přecházely na pozemek přes povalený drátěný plot, vyučující tuto situaci nijak neřešila. Výuka pěstitelství za deštivého počasí byla dobře řešena kombinací teoretické opakovací činnosti ve skupinách a praktickou prací při údržbě školní okrasné zeleně.

Ve sledovaných hodinách zaměřených na tvorbu dovedností panovala tvořivá atmosféra, učitelky žáky přiměřeně motivovaly k provádění stanovených činností. Pouze v jednom případě byla výuka negativně ovlivněna dominantní rolí vyučující a z ní plynoucí pasivitou žáků.

Kvalita vzdělávání v praktických činnostech je celkově hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka sledovaných předmětů probíhá převážně podle schválených učebních dokumentů. Plánování a příprava výuky je na průměrné úrovni. Pro výuku na prvním stupni a pro předmět praktické činnosti na druhém stupni jsou dobré personální podmínky, pro výuku přírodovědných předmětů jsou personální podmínky velmi dobré. Prostorové, materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré. Metody a formy práce a s nimi související motivace, komunikace a hodnocení žáků jsou rozdílné, celkově na dobré úrovni.

Hodnocení vzdělávání v předškolním zařízení, na 1. stupni a ve sledovaných předmětech 2. stupně je celkově na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ředitel školy má koncepční záměry přiměřené podmínkám školy a vycházející z potřeb žáků i situace místní lokality. Kromě mnoha jiných dlouhodobých cílů jeho koncepce jsou pro sledovanou část výuky podstatné tyto oblasti:

- poskytování kvalitního základního vzdělání s důrazem na profilové předměty a výuku jednoho cizího jazyka
- poskytování péče o děti předškolního věku a pro děti s odloženou školní docházkou
- maximální využití personálních a provozních podmínek školy.

Z koncepčních záměrů vycházejí měsíční plány školy se stanovením konkrétních úkolů, termínů, odpovědnosti i kompetencí. Roční plán je zaměřen zejména na materiálně ekonomickou oblast, která stanoví priority i výhledové akce v oblasti materiálně technického zabezpečení a stálého zlepšování stavu školní budovy a jejího vybavení. Stanovené cíle se jeví jako reálné, mají podporu pracovníků školy, místní komunity i zřizovatele. Negativem je opomíjení zkvalitňování výchovně vzdělávací práce, což se projevilo v zjištěných nedostatcích sledované výuky.

Vzdělávání probíhá převážně podle stanoveného učebního plánu. Odchylkou od závazného plánu je učební plán třídy VI.A, kde se učí žáci podle dvou vzdělávacích programů: Základní škola a Základní škola s rozšířenou výukou jazyků. U části třídy vyučované podle učebního programu Základní škola je 6 hodin českého jazyka týdně místo 4 hodin, 4 hodiny matematiky místo 3 hodin a výuka fyziky není zařazena. Při kontrole loňských tematických plánů a zápisů v třídních knihách devátých tříd byly zjištěny odchylky od osnov předmětu praktické činnosti. Tato zjištění jsou v rozporu se školským zákonem. Ředitel školy vyžaduje, aby učitelé zpracovávali tematické plány, které mají odevzdat k 30. září.

Škola eviduje žáky se specifickými poruchami učení. Vedení školy jim zlepšilo podmínky výuky zakoupením žakovských lavic určených pro jednoho žáka a plánuje další hodiny vedené specializovanými pedagogy. Dle pokynů vedení školy a výchovné poradkyně vypracovávají třídní učitelé individuální plány. Kontrolou byly zjištěny dva odlišné přístupy v jejich sestavování. Učitelé buď zadržávají v jednotném tiskopise daná zohlednění týkající se konkrétní poruchy (tento způsob vede k určité formálnosti), nebo si vytvářejí individuální vzdělávací plány sami. Kontrola individuálního přístupu jednotlivých učitelů a naplňování plánu nebyla za loňský školní rok provedena. Pro děti s odloženou školní docházkou v předškolním zařízení tyto plány chybí. Z klasifikace za minulý školní rok je zřejmá tolerance vyučujících v intencích Metodického pokynu k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením do škol a školských zařízení.

Pro nadané žáky jsou vedením školy určené hlavně třídy s rozšířenou výukou jazyků. Učitelé se dále věnují žákům i v rámci příprav na vědomostní, sportovní a umělecké soutěže. Sportovní vyžití je možné v šermířském centru a v různých klubech, které využívají školní hřiště a další prostory školy.

Vedení školy se v dalším vzdělávání učitelů výrazně orientuje na vzdělávání pedagogů v oblasti informačních technologií počítačových sítí včetně používání internetu. Vzdělávání v rámci sledované výuky probíhá pouze okrajově, v souvislosti s vlastním zájmem pedagoga. Tato skutečnost se odráží v převážně tradiční výuce, v minimálním zastoupení aktivních metod, v nadměrném verbalismu a malém rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Obdobná nahodilost a nesystémovost je i v dalším vzdělávání učitelek předškolního zařízení.

V dlouhodobém plánování jsou v rámci ověřování výsledků vzdělávání zařazovány prověrky z českého jazyka a matematiky zadávané vedením školy i prověrky Scio a Kalibro.

Organizační struktura a vymezené kompetence umožňují demokratické řízení školy. Ředitel deleguje povinnosti a pravomoci na další pracovníky - na zástupkyni, výchovnou poradkyni, určenou učitelku předškolního zařízení, předsedy předmětových komisí a metodických sdružení a na třídní učitele. Organizování jednotlivých pracovníků vychází z Pracovního řádu pedagogických pracovníků. Dle rozboru záznamů z jednání plní pedagogická rada účinně funkci poradního orgánu ředitele školy.

Organizace sledovaného vzdělávání odpovídá obecně závazným právním předpisům. Kontrolovaná povinná dokumentace, související se sledovanou výukou, je vedena s výjimkou učebního plánu VI. třídy a plnění části osnov praktických činností (viz kapitola Plánování) v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb., (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ředitel školy vypracoval řád školy s velkým pochopením a důrazem na práva dětí vycházející z Úmluvy o právech dítěte. Pro předškolní zařízení řád vypracovaný není.

Metodické orgány 1. stupně jsou ustaveny, ale zápisy či jiné prokazatelné dokumenty učitelé nevedou. Metodické orgány sledovaných předmětů druhého stupně rozhodují o rozdělení tematických celků v ročnících, výběru učebnic, obsazení a řádu pracoven, plánování a objednávání exkurzí, objednávání pomůcek a o soutěžích, na které přihlásí žáky školy. Rovněž se radí na pedagogickém postupu při práci s integrovanými žáky. O práci komise fyziky a chemie jsou vedeny kvalitní záznamy, komise přírodopisu a pěstitelství pracují na základě ústní domluvy. Fakt, že ředitel školy nevyžaduje dokumentaci o práci metodických sdružení a předmětových komisí, souvisí s nedostatečnou kontrolou a absencí následně přijatých opatření.

Informační systém je propracovaný, cílený k pracovníkům školy, žákům, rodičům. Zprávy o škole se objevují v regionálním tisku, to je v Letňanském zpravodaji. Pro žáky a jejich rodiče vychází několikrát ročně informační časopis Trefa. Škola podporuje a iniciuje vytváření důvěry mezi učiteli a rodičovskou veřejností. Svědčí o tom i absence písemných stížností. Termíny

třídních schůzek jsou předem stanoveny, ředitel školy z nich nevyžaduje písemné záznamy. Nedostatkem je skutečnost, že přijímání dětí do předškolního zařízení není prováděno v souladu se správním řízením, protože rozhodnutí o přijetí ředitel školy neoznamuje prokazatelným způsobem.

Plán činnosti školy i výroční zpráva dokládají další aktivity školy v době mimo vyučování. Výrazný úspěch vykazuje šermířské centrum, na jehož provozu se škola podílí. Velkým přínosem jsou dobře udržované venkovní sportovní plochy, které jsou určeny nejen žákům školy, ale i dalším dětem a obyvatelům Letňan. Škola nabízí žákům 6 zájmových kroužků, z toho pouze 1 na druhém stupni. Nabídka zájmových aktivit pro děti předškolního zařízení je vzhledem k počtu dětí nadprůměrná.

Výroční zpráva byla zpracována v souladu s § 17e odst. 2 a 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších úprav, obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Je stručná a je prostředkem pravidelného sebehodnocení školy. Dokladuje velké úsilí vedení školy o vedlejší hospodářskou činnost např. vaření jídel pro pečovatelskou službu, pronájmy, kurzy. Z takto získaných prostředků zajišťuje práce na obnově budovy, areálu, vybavení školní knihovny, počítače a internet. Dále finančně přispívá na školy v přírodě, plavání a lyžařské kurzy.

Organizační schéma vychází z participativního stylu řízení, využívá iniciativy pracovníků (např. při zkvalitňování materiálního vybavení školy, v organizaci mimoškolní činnosti a soutěží apod.), námětů metodických orgánů a pedagogické rady.

Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků jsou stanovena, zveřejněna a známa, hodnocení se provádí pravidelně v návaznosti pro stanovení nadtarifních složek platu. Morální stimulací je i péče o vytváření optimálních pracovních podmínek a příznivého klimatu ve škole.

Ředitel školy nemá zpracovaný plán kontrolní činnosti. Vedení školy má sice přehled o práci všech učitelů, ale průběžně s nimi nepracuje, spoléhá na zkušenost dlouhodobých pedagogů, hospitační činnost provádí omezeně a formálně. Z hospitačních archů je patrné pouze konstatování viděného bez náležitého rozboru a přijatých opatření. Spíše se orientuje na zadávání a rozborů žakovských prověrek, jejichž výsledky podrobuje rozboru a vyvozuje závěry pro další práci. V předškolním zařízení probíhá kontrola pouze namátkově a není nijak doložená. Ze zápisů pedagogických rad a metodických orgánů 2. stupně není patrný systém pravidelných analýz a hodnocení jednotlivých učitelů.

Hodnocení práce učitelů při hospitacích za účasti inspekce bylo věcné, ale současně i motivující pro další práci učitelů.

Hodnocení kvality řízení

Koncepce školy respektuje dané podmínky i potřeby žáků a regionu. Na ni navazuje funkční plán školy. Vyučuje se, až na výjimky, podle schváleného výchovně vzdělávacího programu. Úroveň plánování je dobrá.

Organizování vychází ze znalosti prostředí i zaměstnanců školy. Dobrou úroveň má informační systém a spolupráce s rodiči. Celkově lze organizační strukturu školy hodnotit jako dobrou.

Vedení a motivování pracovníků má dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy ve sledovaných oblastech jsou nedůsledné a mají pouze vyhovující úroveň.

Kvalita řízení přes nedostatky v kontrolní práci je na dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- **Výsledky ankety pro rodiče žáků školy:**

V rámci inspekce byla zadána anketa rodičům žáků 8. tříd., jejímž cílem bylo zjištění názoru rodičů na úroveň školy. Ze 43 rozdaných dotazníků se vrátilo 27 vyplněných dotazníků, to je 63%.

Názory rodičů na kvalitu všech oblastí práce školy jsou výrazně pozitivní. Rodiče zejména vyzdvihují velmi dobrou spolupráci s vedením školy, vzájemné vztahy v dětských kolektivech a vztahy mezi pedagogy a žáky. Oceňují řídicí a organizační schopnosti ředitele školy a jeho úsilí o postupné zlepšování materiálně technických podmínek výuky, organizování škol v přírodě a zájezdů. Rodiče žáků ze třídy s rozšířenou výukou jazyků chválí vysokou úroveň výuky.

Dle názoru rodičů žáků osmých tříd je práce školy na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční podkladová dokumentace základní školy
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Povinná dokumentace škol a školských zařízení podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., školský zákon ve znění pozdějších předpisů vztahující se k dílčímu hodnocení činnosti školy
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školních zařízení čj. 23/99/ŠÚ ze dne 1. 9. 1998
- Zřizovací listina čj. 3175/94
- Výroční zpráva školy za šk. rok 1998/1999 a za školní rok 1999/2000
- Vnitřní dokumentace vedení školy: řád školy, měsíční plány, zahajovací výkaz, tematické plány sledovaných předmětů za školní rok 1999/2000, doklady z činnosti metodických orgánů
- Výběr žákovských sešitů
- Výběr žákovských knížek
- Hospitační záznamy ČŠI
- Inspekční dotazník pro rodiče žáků

ZÁVĚR

ČŠI vymeziła ve sledovaných oblastech vzdělávání a řízení školy

zásadní pozitiva:

- příznivá školní atmosféra
- vysoké hodnocení práce školy rodiči
- kultivované a podnětné prostředí 1. a 2. ročníku
- velmi dobrá výuka v V. A
- psychohygienické podmínky o přestávkách
- 100% pedagogická a odborná způsobilost vyučujících přírodovědných předmětů
- nabídka zájmových aktivit v předškolním zařízení
- využití sportovního areálu školy pro zájmovou činnost žáků

zásadní negativa:

- výuka bez požadované pedagogické a odborné způsobilosti (1 vyučující v předškolním zařízení a dvě učitelky na 1. stupni)
- nevydávání rozhodnutí o přijetí žáků do předškolního zařízení
- nedodržení platného učebního plánu u části žáků třídy VI. A
- částečné nedodržení osnov v pracovním vyučování v 9. ročníku
- užívání neplatných učebnic chemie v jedné třídě
- nižší využití efektivních metod výuky na 1. stupni
- opomíjení promýšlení postupů pro stálé zkvalitňování výchovně vzdělávací práce
- malá kontrola plnění osnov, závěrů předmětových komisí a metodických sdružení, závěrů třídních schůzek a individuálních plánů integrovaných žáků a nedoložená kontrolní činnost předškolního zařízení
- malé užití audiovizuální techniky
- další vzdělávání pedagogických pracovníků neodpovídá dostatečně potřebám školy, část pedagogických pracovníků se dále nevzdělává

Škola účelně využívá prostředky přidělené školským úřadem a zřizovatelem k zabezpečení předškolního zařízení, výuky 1. stupně a sledovaných předmětů 2. stupně.

Čelkově je škola hodnocena jako dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová v.r.
Členové týmu	Mgr. Marie Poesová	M. Poesová v.r.
	Mgr. Libuše Tláskalová	L. Tláskalová v.r.

V Praze dne 4. října 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. října 2000

Razítko

Ivan Kabický

Ivan Kabický v.r.
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Praha 9	2000-11-21	014 73/00-2181
Zřizovatel MC Praha 9 Letňany	2000-11-21	014 74/00-2181

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány